

**RAPPORT
ONDERZOEK IN HET KADER VAN
HET ONDERWIJSVERSLAG 2008-2009
MONTESSORISCHOOL DE BASIS**

School : Montessorischool De Basis
Plaats : Goes
BRIN-nummer : 03CJ
Onderzoeksnummer : 110291

Datum uitvoering onderzoek : 10-2-2009
Datum vaststelling rapport : 8-6-2009

INHOUDSOPGAVE

1 ONDERZOEK.....	5
2 BEVINDINGEN.....	7
3 CONCLUSIE.....	11
BIJLAGE	13

1 ONDERZOEK

Op 10 en 12 februari 2009 heeft de inspectie Montessorischool De Basis bezocht in het kader van een steekproef voor een landelijk onderzoek naar de staat van het primair onderwijs in Nederland. Het doel van dit onderzoek is allereerst het verzamelen van informatie over een aantal indicatoren, waarover de inspectie rapporteert in het Onderwijsverslag 2008-2009. Deze indicatoren hebben betrekking op het aanbod, de onderwijstijd, het didactisch handelen van leraren, de afstemming op de onderwijsbehoeften van leerlingen, het schoolklimaat, de begeleiding, de zorg, de resultaten, de ontwikkeling van leerlingen, de kwaliteitszorg en de naleving van wet- en regelgeving. In de bijlage bij dit rapport treft u een overzicht van de indicatoren en de bevindingen van de inspectie daarover aan.

Naast dit doel in het licht van het Onderwijsverslag geldt dit onderzoek binnen het toezicht ook als het bezoek dat de inspectie op alle scholen voor primair en voortgezet onderwijs ten minste eens per vier jaar aflegt. In dat verband worden de bevindingen uit dit onderzoek gebruikt bij de eerstvolgende risicoanalyse. Deze analyse gaat vooraf aan de beslissing of het toezichtarrangement van de school eventueel aangepast dient te worden.

In hoofdstuk 2 van dit rapport vermeldt de inspectie in algemene zin de sterke en minder sterke kanten van het onderwijs op Montessorischool De Basis. Bij de aangeduide verbeterpunten is tevens een onderbouwing van deze constatering opgenomen.

In hoofdstuk 3 volgt de conclusie.

Onderzoeksmethode

Deze rapportage is gebaseerd op:

- De indicatoren uit het bestaande waarderingskader primair onderwijs van de inspectie.
- Onderzoek en analyse van documenten en gegevens over de school die bij de inspectie aanwezig zijn.
- Schoolbezoek, waarbij
 - schooldocumenten en handelingsplannen zijn bestudeerd;
 - in een aantal groepen de onderwijspraktijk is geobserveerd door het bijwonen van lessen Nederlandse taal en rekenen en wiskunde. Deze lesbezoeken vonden plaats in de groepen 3, 4, 6 en 8;
 - gesprekken met de directie, de intern begeleider en met leraren zijn gehouden.

2 BEVINDINGEN

In de bijlage van dit rapport treft u een overzicht aan van de bij dit onderzoek betrokken indicatoren en de bevindingen van de inspectie daarover. Uit dit overzicht valt op te maken dat op Montessorischool De Basis de kwaliteit van het onderwijs op de meeste onderdelen op orde is. Het betreft hier met name de onderdelen die betrekking hebben op het leerstofaanbod, afstemming op de verschillen in ontwikkeling tussen de leerlingen, efficiënt gebruik van de onderwijstijd, het didactisch en pedagogisch handelen en de zorg voor kwaliteit. Al deze onderdelen zijn door de inspectie als voldoende beoordeeld. De respectvolle omgang van de leraren met de leerlingen draagt naar het oordeel van de inspectie in hoge mate bij aan de kwaliteit van het onderwijs.

In het schoolplan 2007-2011 is als motto voor de schoolontwikkeling gekozen voor 'Back to basic'. Hiermee brengt de school tot uitdrukking kindgericht te willen werken volgens de Montessori-uitgangspunten en de huidige werkwijze in dat licht kritisch te beschouwen, te analyseren en bij te stellen. Deze visie is vervolgens concreet uitgewerkt in een meerjarenplan.

Directie en team van De Basis werken gericht aan samenhang, transparantie en professionele verantwoording. Daarbij ligt de nadruk op eenduidigheid, verdere afstemming tussen de bouwen en de bewaking van de doorgaande lijn binnen de school. Ondersteunend hierbij is de toepassing van het cyclische systeem van kwaliteitszorg.

Voor de eindresultaten in groep 8 verantwoordt de school zich aan de hand van het Cito LVS rekenen en wiskunde en begrijpend lezen. In 2006 waren de resultaten voldoende, in 2007 en 2008 daarentegen lagen de resultaten onder het niveau dat op grond van de kenmerken van de leerlingenpopulatie mag worden verwacht. Met name de resultaten voor het onderdeel rekenen en wiskunde bleven gedurende de laatste twee jaar achter bij de verwachting. Naar aanleiding hiervan heeft de school het afgelopen jaar het rekenaanbod geanalyseerd en op teamniveau afspraken gemaakt over te bereiken doelen en de doorgaande lijn. De gegevens van de recent afgenomen toetsen in groep 8 wijzen op voldoende opbrengsten voor zowel rekenen en wiskunde als begrijpend lezen.

Naast deze positieve dan wel sterke kanten van het onderwijs op de school vraagt de inspectie aandacht voor enkele onderdelen waarvan de kwaliteit verbetering behoeft. Het betreft hier met name de waarborg ten aanzien van sociale veiligheid voor leerlingen en personeel, het gehanteerde toetsinstrumentarium, het nagaan van de effecten van de zorg, de invulling van het onderwijs gericht op sociale integratie en actief burgerschap en de zorg voor leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften.

Hieronder wordt de onderbouwing gegeven van de beoordeling van de indicatoren waarvoor tekortkomingen zijn vastgesteld.

Waarborgen van de sociale veiligheid voor leerlingen en personeel (5.2)

De school heeft geen geëxpliciteerd beleid op het gebied van sociale veiligheid. Wel beschikt de school over een aantal documenten, zoals bijvoorbeeld een pestprotocol, maar van een systematische bevraging van leerlingen en personeel over de veiligheidsbeleving, een uitgewerkt beleid met betrekking tot preventie en afhandeling van incidenten en een geplande regelmatige evaluatie van dat beleid is nog geen sprake. Daarom beoordeelt de inspectie deze indicator als onvoldoende. Overigens houdt deze beoordeling niet in dat de sociale veiligheid in het geding is. De inspectie heeft tijdens het onderzoek vastgesteld dat de leraren er voor zorgen dat leerlingen op een respectvolle wijze met elkaar en met anderen omgaan (5.1).

Een samenhangend systeem voor het volgen van de prestaties en de ontwikkeling van de leerlingen (6.1)

Op De Basis wordt de zorg meestal in de groep uitgevoerd en is de leraar de spil binnen de zorg en begeleiding. Hierbij vindt ondersteuning plaats door de intern begeleider en de remedial teacher. De structuur van de leerlingenzorg is helder en de leraren hebben de leerlingen goed in beeld. Dit blijkt uit de registraties van de vorderingen, de observaties en de logboeken die de leraren bijhouden.

Wel merkt de inspectie op dat het vastleggen van deze gegevens niet in alle bouwen op dezelfde manier plaatsvindt, waardoor eenduidigheid en doorgaande lijn in de zorg voor verbetering vatbaar zijn. De school heeft dit onderkend en is dit schooljaar gestart met de verdere onderlinge afstemming van de werkwijzen.

Verder is de set van methode-onafhankelijke toetsen waarmee gewaarborgd wordt dat leerlingen die uit- of opvallen tijdig gesignaleerd worden naar het oordeel van de inspectie niet compleet. Voor het volgen van de vorderingen op het gebied van technisch lezen in de groepen 3 en 4 beschikt de school niet over een methode-onafhankelijke toets. Om die reden is deze indicator als onvoldoende beoordeeld.

De school gaat de effecten van de zorg na (7.3)

Voor de leerlingen die extra zorg behoeven stellen de leraren een handelingsplan op, hierbij ondersteund door de intern begeleider. Bij beschouwing van de handelingsplannen heeft de inspectie niet in alle gevallen een evaluatie van de gehanteerde aanpak aangetroffen. In veel gevallen worden de handelingsplannen evenmin afgesloten met een reflectie die zich richt op mogelijke oorzaken die ten grondslag liggen aan het al dan niet behalen van de gestelde doelen door de leerling. Door te bepalen welke aanpak succesvol of minder geschikt gebleken is, kan eventuele vervolghulp meer gericht verleend worden. Met name voor plannen die enkele malen achtereen verlengd worden, is deze stap onontbeerlijk. Dit is een verbeterpunt voor de school.

Zorg voor de kwaliteit van het onderwijs gericht op sociale integratie en actief burgerschap. (8.7)

De inspectie heeft de zorg voor de kwaliteit van het onderwijs voor bevordering van actief burgerschap en sociale integratie op Montessorischool De Basis als onvoldoende beoordeeld. De visie op burgerschap en de planmatige aanpak daarvan moeten nog nader uitgewerkt worden. Dit geldt vervolgens ook voor de verantwoording van die visie in de schoolgids en de evaluatie van de resultaten van het onderwijs gericht op burgerschap en integratie. Wel geeft de school er blijk van oog te hebben voor mogelijke risico's in de sociale context van de school en de opvattingen en uitingen van leerlingen op het terrein van burgerschap en integratie. De school besteedt in het onderwijs aandacht aan bevordering van sociale competenties en schenkt aandacht aan de samenleving en de diversiteit daarin.

Leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften ontwikkelen zich naar hun mogelijkheden (10.3)

Ook voor leerlingen die zodanige belemmeringen ondervinden in het leerproces dat zij het eindniveau van groep 8 voor een of meerdere vakgebieden niet behalen, stelt de inspectie vast of voldoende resultaten worden behaald. Van scholen wordt verwacht dit zichtbaar te maken door het hanteren van een ontwikkelingsperspectief. Hierin worden voor de leerling een einddoel en de tussendoelen die naar dit einddoel leiden, aangegeven. Een dergelijke werkwijze veronderstelt dat de tussendoelen regelmatig worden geëvalueerd en eventueel worden bijgesteld. Dit geeft de school een noodzakelijk instrument in handen om deze groep leerlingen plannend onderwijs te bieden en opbrengstgericht te werken aan het realiseren van de gestelde doelen. Montessorischool De Basis brengt het werken met ontwikkelingsperspectieven nog niet in praktijk. Hierdoor kan de school in onvoldoende mate bepalen of de leerlingen met een eigen leerlijn zich optimaal ontwikkelen.

3 CONCLUSIE

De inspectie concludeert dat de kwaliteit van het onderwijs op Montessorischool De Basis op de onderzochte onderdelen op orde is. In het onderzoek is gebleken dat het onderwijs op die gebieden geen of nauwelijks tekortkomingen kent. Deze conclusie zal worden betrokken bij de eerstvolgende jaarlijkse risicoanalyse die voorafgaat aan de beslissing of het toezichtarrangement eventueel aangepast dient te worden.

BIJLAGE

Overzicht indicatoren en bevindingen

In de bevindingen wordt tot uitdrukking gebracht in welke mate de indicatoren bijdragen aan de kwaliteit van het onderwijs:

- 1 draagt niet of nauwelijks bij;
- 2 draagt onvoldoende bij;
- 3 draagt voldoende bij;
- 4 draagt in hoge mate bij;
- 5 niet te beoordelen. Deze score wordt alleen toegekend indien de school zich niet kan verantwoorden met behulp van betrouwbare en valide opbrengstgegevens of, bij 10.3, geen leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften heeft.

De normindicatoren zijn cursief gedrukt.

Montessorischool De Basis

STANDAARD 1	Het leerstofaanbod is dekkend voor de kerndoelen en wordt aan alle leerlingen volledig aangeboden			
	1	2	3	4
<i>1.1 Het geplande aanbod voor Nederlandse taal is dekkend voor de kerndoelen.</i>			●	
<i>1.2 Het geplande aanbod voor rekenen en wiskunde is dekkend voor de kerndoelen.</i>			●	
<i>1.3 De leerinhouden voor Nederlandse taal worden aan voldoende leerlingen aangeboden tot en met het niveau van leerjaar 8.</i>			●	
<i>1.4 De leerinhouden voor rekenen en wiskunde worden aan voldoende leerlingen aangeboden tot en met het niveau van leerjaar 8.</i>			●	
<i>1.5 De school met een substantieel aantal leerlingen met een leerlingengewicht biedt leerinhouden aan bij Nederlandse taal die passen bij de onderwijsbehoeften van leerlingen met een taalachterstand.</i>			●	
<i>1.6 De school heeft een aanbod gericht op bevordering van sociale integratie en burgerschap met inbegrip van het overdragen van kennis over en kennismaking met de diversiteit in de samenleving.</i>			●	

STANDAARD 2	De onderwijstijd wordt efficiënt besteed			
	1	2	3	4
<i>2.1 De leraren maken efficiënt gebruik van de geplande onderwijstijd.</i>			●	

STANDAARD 3	De leraren leggen duidelijk uit, organiseren de les efficiënt en houden de leerlingen taakbetrokken			
	1	2	3	4
<i>3.1 De leraren leggen duidelijk uit.</i>			●	
<i>3.2 De leraren realiseren een taakgerichte werksfeer.</i>			●	
<i>3.3 De leerlingen zijn actief betrokken bij de onderwijsactiviteiten.</i>			●	

STANDAARD 4**De leraren stemmen aanbod, leertijd, instructie en verwerking van de leerstof af op verschillen tussen de leerlingen**

	1	2	3	4
4.1 De leerinhouden voor Nederlandse taal en voor rekenen en wiskunde zijn afgestemd op de onderwijsbehoeften van individuele leerlingen.			●	
4.2 De leraren stemmen de hoeveelheid leer- en onderwijstijd bij Nederlandse taal en bij rekenen en wiskunde af op de onderwijsbehoeften van leerlingen.			●	
4.3 De leraren stemmen de instructie af op de verschillen in ontwikkeling tussen de leerlingen.			●	
4.4 De leraren stemmen de verwerking af op de verschillen in ontwikkeling tussen de leerlingen.			●	

STANDAARD 5**Het schoolklimaat wordt gekenmerkt door veiligheid en respectvolle omgangsvormen**

	1	2	3	4
5.1 De leraren zorgen ervoor dat leerlingen op een respectvolle wijze met elkaar en anderen omgaan.				●
5.2 De school waarborgt de sociale veiligheid voor leerlingen en personeel.		●		

STANDAARD 6**De leraren volgen systematisch de vorderingen van hun leerlingen**

	1	2	3	4
6.1 De school gebruikt een samenhangend systeem van instrumenten en procedures voor het volgen van de prestaties en de ontwikkeling van de leerlingen.		●		
6.2 De leraren volgen de vorderingen van hun leerlingen systematisch.			●	

STANDAARD 7**De leraren bieden voldoende zorg en begeleiding aan leerlingen die achterop dreigen te raken**

	1	2	3	4
7.1 Op basis van een analyse van de verzamelde gegevens, bepaalt de school de aard van de zorg voor de zorgleerlingen.			●	
7.2 De school voert de zorg planmatig uit.			●	
7.3 De school gaat de effecten van de zorg na.		●		

STANDAARD 8**De schoolleiding bewaakt de kwaliteit van het onderwijs**

	1	2	3	4
8.1 De school heeft inzicht in de verschillen in onderwijsbehoeften van haar leerlingenpopulatie.			●	
8.2 De school evalueert jaarlijks systematisch de kwaliteit van haar opbrengsten.			●	
8.3 De school evalueert regelmatig het onderwijsleerproces.			●	
8.4 De school werkt planmatig aan verbeteractiviteiten.			●	
8.5 De school borgt de kwaliteit van het onderwijsleerproces.			●	
8.6 De school rapporteert aan belanghebbenden inzichtelijk over de gerealiseerde kwaliteit van het leren en onderwijzen.			●	
8.7 De school draagt zorg voor de kwaliteit van het onderwijs gericht op bevordering van sociale integratie en actief burgerschap, met inbegrip van het overdragen van kennis over en kennismaking met de diversiteit van de samenleving.		●		

STANDAARD 9**Wet- en regelgeving**

	ja	nee
9.1 De school heeft de vastgestelde schoolgids aan de inspectie toegestuurd.	●	
9.2 De school heeft het vastgestelde schoolplan aan de inspectie toegestuurd.	●	
9.3 Het bestuur heeft het vastgestelde zorgplan aan de inspectie toegestuurd.	●	
9.4 De geplande onderwijstijd voldoet aan de wettelijke vereisten.	●	

STANDAARD 10**De resultaten van de leerlingen liggen ten minste op het niveau dat mag worden verwacht**

	1	2	3	4	5
10.1 De resultaten van de leerlingen aan het eind van de schoolperiode liggen ten minste op het niveau dat op grond van de kenmerken van de leerlingenpopulatie mag worden verwacht.			●		
10.2 De resultaten van de leerlingen voor Nederlandse taal en voor rekenen en wiskunde tijdens de schoolperiode liggen ten minste op het niveau dat op grond van de kenmerken van de leerlingenpopulatie mag worden verwacht.			●		
10.3 Leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften ontwikkelen zich naar hun mogelijkheden.		●			